10. SINIF COĞRAFYA DERSİ

2. DÖNEM 2. ORTAK YAZILI SENARYOLARINA YÖNELİK SORU ÖRNEKLERİ

Senaryolar, okul genelinde yapılacak ortak sınavlara yönelik oluşturulabilecek farklı yazılı örneklerini ifade eder. Genel Müdürlüğümüzce eğitim kurumu sınıf/alan zümrelerine örnek oluşturması açısından konu soru dağılım tablosunda verilen örnek senaryolarda yer alan kazanımlardan bazılarına yönelik soru örnekleri hazırlanmıştır.

Okul genelinde uygulanacak ortak sınavlar, eğitim kurumu sınıf/alan zümreleri tarafından ilan edilen konu soru dağılım tabloları göz önünde bulundurularak açık uçlu veya açık uçlu ve kısa cevaplı sorulardan oluşacak şekilde yapılacaktır. Çoktan seçmeli, eşleştirme, doğru/yanlış gibi diğer soru türleri kesinlikle kullanılmayacaktır.

2. dönem konu soru dağılım tablolarına ulaşmak için karekodu okutunuz.

Soru çözümlerine ulaşmak için karekodu okutunuz.

Not: Soru örneklerinin kazanımları, öğretmenlerimizin kazanım ve soruları eşleştirmesi için verilmiş; bilgilendirme amaçlıdır. Yapılacak olan yazılı sınavlarda bu kazanım ifadelerine sınav kâğıtlarında yer verilmeyecektir.

Kazanım: 10.2.11. Ekonomik faaliyetleri temel özelliklerine göre ayırt eder.

1. Ana ekonomik faaliyet türleri; birincil, ikincil, üçüncül, dördüncül ve beşincil ekonomik faaliyetler şeklinde sınıflandırılmaktadır.

Bu sınıflandırmaya göre ekonomik faaliyet türlerini, iş kolu veya meslek örnekleri vererek açıklayınız.

Kazanım: 10.3.1. Uluslararası ulaşım hatlarını bölgesel ve küresel etkileri açısından analiz eder.

2. Aşağıdaki harita üzerinde bazı su yolları numaralandırılarak gösterilmiştir.

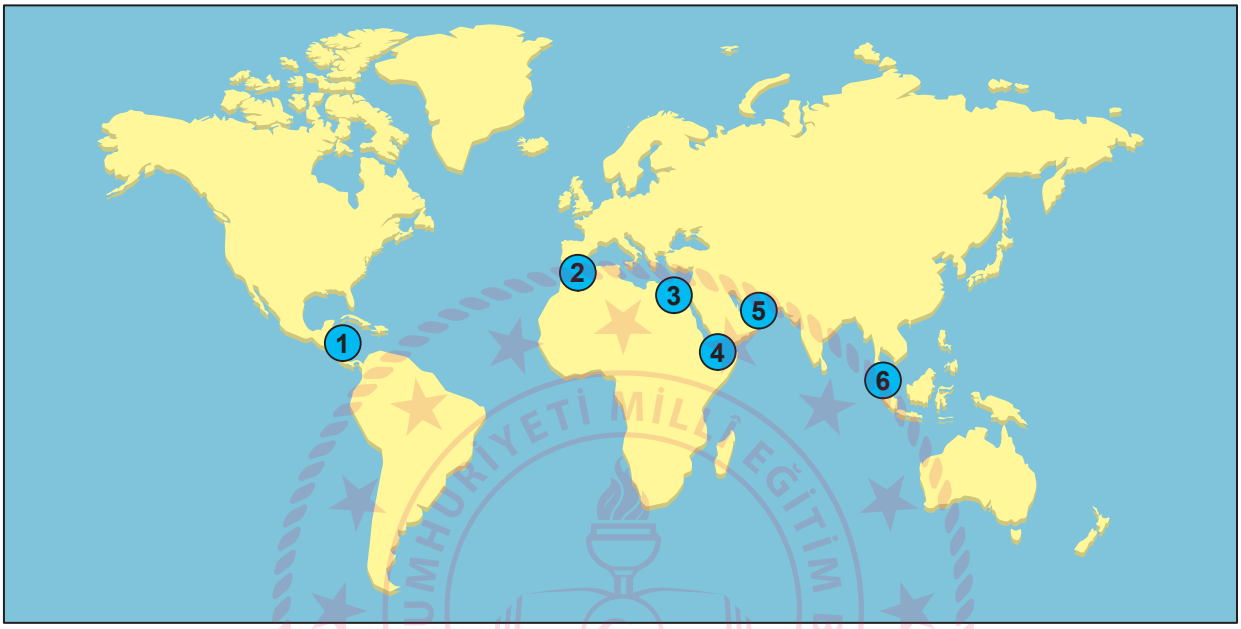

Harita üzerinde numaralandırılan su yollarının isimlerini yazarak bu su yollarının bölgesel ve küresel etkilerini açıklayınız.

1

2

3

4

5

6

KONU SORU DAĞILIM TABLOLARI

Konu soru dağılım tablosu, öğretim programında yer alan konu ve kazanımlarla ortak sınavlardaki soru dağılımlarının gösterildiği tabloyu ifade eder. Konu soru dağılım tabloları, sınavların kapsam geçerliğinin artırılması ve öğrencilerin sınavlara daha bilinçli hazırlanması için her sınavda hangi konu/kazanımdan kaç soru sorulacağının önceden öğrencilere bildirildiği tablolardır. Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği'ne göre konu soru dağılım tabloları öğretim yılı başında her sınav için il sınıf/alan zümreleri ve Ölçme ve Değerlendirme Merkezi Müdürlüğü ile birlikte oluşturulacak, ardından öğrencilerle paylaşılacaktır. Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü olarak il sınıf/alan zümrelerine yardımcı olmak üzere örnek konu soru dağılım tabloları hazırlanmıştır. Bu tablolardaki örnek senaryolarda yer alan sorulardan bazıları tek, bazıları ise birden çok kazanıma erişme durumunu yoklamaktadır.

NOT: Konu soru dağılım tabloları öğretim programında yer alan tüm kazanımlar dikkate alınarak hazırlanmış ancak tabloda sadece soru sorulması planlanan kazanımlara yer verilmiştir.

Coğrafya Dersi Öğretim Programı'na ve Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği'ne aşağıdaki karekodları okutarak ulaşabilirsiniz.

Coğrafya Dersi Öğretim Programı

Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği

10. SINIF 2. DÖNEM 2. ORTAK YAZILI KONU SORU DAĞILIM TABLOLARI VE ÖRNEK SENARYOLAR

Senaryolar, okul genelinde yapılacak ortak sınavlara yönelik oluşturulabilecek farklı yazılı örneklerini ifade eder. Genel Müdürlüğümüzce il sınıf/alan zümrelerine örnek oluşturması açısından konu soru dağılım tablosunda verilen örnek senaryolara uygun yazılı kâğıdı örnekleri hazırlanmıştır. Örnek senaryolardaki soruların sayı ve kurgularındaki fark, sorularda ölçülen bilişsel düzeylere göre şekillendirilmiştir.

Bilişsel düzey, öğrenme-öğretme sürecinde öğrencilerin bilişsel alanda ulaşacağı hedef davranışların basitten karmaşığa olacak şekilde sıralanmasıyla tanımlanan düzeylerdir.

Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular; ders içeriğinde öğretilen içeriğin benzer şekilde tanımlanmasını, gösterilmesini, bulunmasını, örneklendirilmesini, listelenmesini, basit bir şekilde yorumlanmasını vb. içerir.

Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular; öğretilen içeriğin yeni durumlar veya günlük yaşam durumları çerçevesinde kullanılmasını, ilişkilendirilmesini, çözümlenmesini, karşılaştırılmasını, çıkarım yapılmasını, değerlendirilmesini, yeni bakış açılarının sunulmasını vb. içerir.

Okul genelinde uygulanacak ortak sınavlar, il sınıf/alan zümreleri tarafından ilan edilen konu soru dağılım tabloları göz önünde bulundurularak açık uçlu veya açık uçlu ve kısa cevaplı sorulardan oluşacak şekilde yapılacaktır. Çoktan seçmeli, eşleştirme, doğru/yanlış gibi diğer soru türleri kesinlikle kullanılmayacaktır.

Konu soru dağılım tablolarında soru dağılımları verilen örnek senaryoların her biri, örnek yazılı kâğıdı olacak şekilde verilmiştir.

Soru çözümlerine ulaşmak
için karekodu okutunuz.

Not: Örnek senaryolardaki kazanımlar, öğretmenlerimizin kazanım ve soruları eşleştirmesi için verilmiş; bilgilendirme amaçlıdır. Yapılacak olan yazılı sınavlarda bu kazanım ifadelerine sınav kâğıtlarında yer verilmeyecektir.

10. SINIF COĞRAFYA DERSİ
2. DÖNEM 2. ORTAK YAZILI KONU SORU DAĞILIM TABLOSU

SENARYO 1

Ünite	Kazanımlar	Soru Sayısı
BEŞERÎ SİSTEMLER	10.2.4. Nüfus piramitlerinden hareketle nüfusun yapısıyla ilgili çıkarımlarda bulunur.	1
	10.2.8. Tarihî metin, belge ve haritalardan yararlanarak dünyadaki göçlerin nedenleri ve sonuçları hakkında çıkarımlarda bulunur.	1
	10.2.9. Türkiye'deki göçleri sebep ve sonuçları açısından değerlendirir. 10.2.10. Göçün mekânsal etkilerini Türkiye'den örneklerle açıklar.	1
	10.2.12. Ekonomik faaliyet türlerinin oransal dağılımına ilişkin verileri, ülkelerin gelişmişlik düzeyleriyle ilişkilendirerek çıkarımda bulunur.	1
KÜRESEL ORTAM: BÖLGELER VE ÜLKELER	10.3.1. Uluslararası ulaşım hatlarını bölgesel ve küresel etkileri açısından analiz eder.	1

Örnek Senaryo 1	
Soru Sayısı	**Ölçülen Bilişsel Düzey**
2 soru	*Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular* *1 ve 3. sorular*
3 soru	*Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular* *2, 4 ve 5. sorular*

Adı ve Soyadı: Sınıfı: Numarası:

SENARYO 1

Kazanım: 10.2.4. Nüfus piramitlerinden hareketle nüfusun yapısıyla ilgili çıkarımlarda bulunur.

1. Geniş tabanlı nüfus piramidine sahip olan ülkelerin nüfus yapısıyla ilgili neler söylenebilir? Yazınız.

SENARYO 1

Kazanım: 10.2.8. Tarihî metin, belge ve haritalardan yararlanarak dünyadaki göçlerin nedenleri ve sonuçları hakkında çıkarımlarda bulunur.

2. Aşağıdaki harita üzerinde Türklerin Orta Asya'dan göç ettikleri yerler gösterilmiştir.

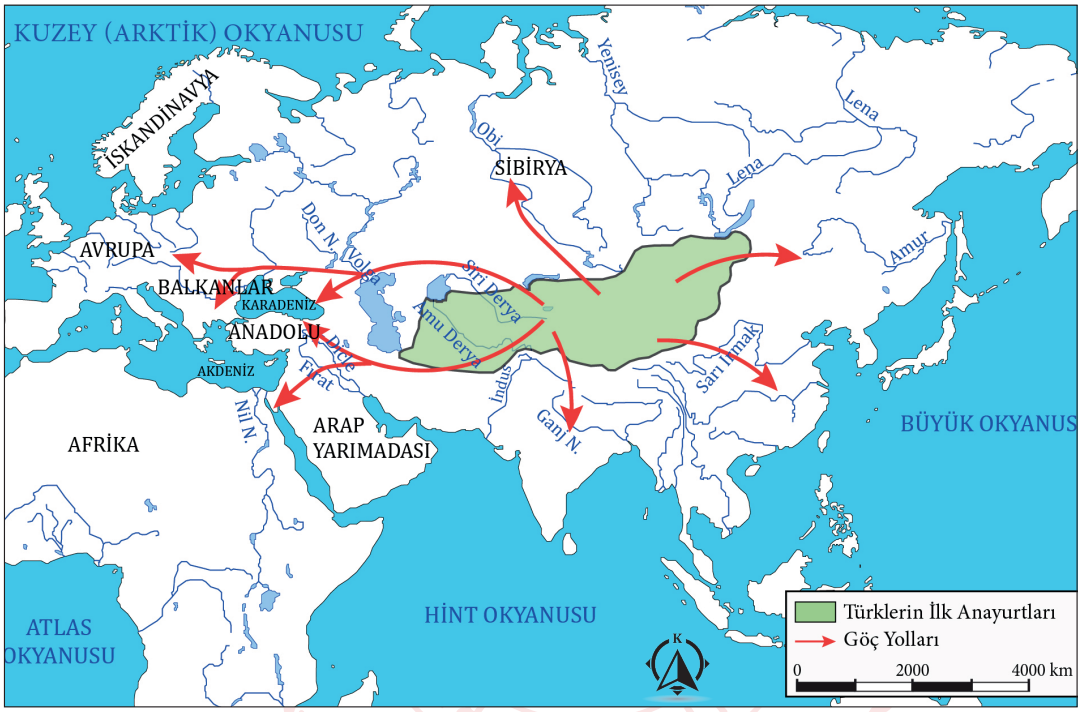

a. Orta Asya'dan yapılan göçlerin nedenlerinden üçünü yazınız.

b. Batıya yapılan göçlerin dünya tarihi açısından önemini açıklayınız.

SENARYO 1

Kazanım: 10.2.9. Türkiye'deki göçleri sebep ve sonuçları açısından değerlendirir.
10.2.10. Göçün mekânsal etkilerini Türkiye'den örneklerle açıklar.

3. Türkiye'de özellikle 1950'den sonra köyden kente göç oranı artmıştır. Köyden kente göçün etkisi, kırsal ve kentsel nüfus oranlarını büyük ölçüde değiştirmiştir. 1950'lerde %75'e yakın olan kırsal nüfus oranı, günümüzde %10'un altına düşmüştür.

Bu göç hareketinin İstanbul, İzmir, Ankara gibi büyük şehirlerde sebep olduğu sorunları açıklayınız.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

SENARYO 1

Kazanım: 10.2.12. Ekonomik faaliyet türlerinin oransal dağılımına ilişkin verileri, ülkelerin gelişmişlik düzeyleriyle ilişkilendirerek çıkarımda bulunur.

4. Aşağıdaki grafiklerde M ve N ülkelerinde çalışan nüfusun ekonomik faaliyet kollarına dağılımı verilmiştir.

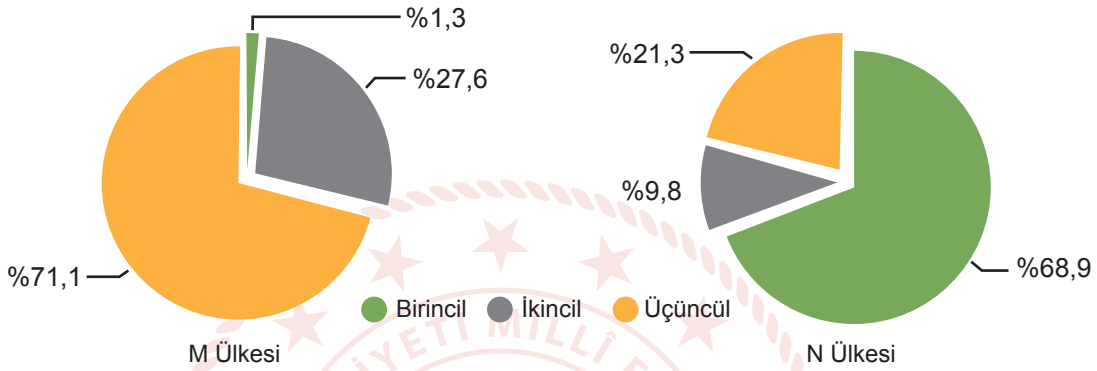

Buna göre M ve N ülkelerinden hangisinin gelişmişlik düzeyinin <u>daha yüksek</u> olduğunu yazınız. Bu durumun gerekçelerini açıklayınız.

SENARYO 1

Kazanım: 10.3.1. Uluslararası ulaşım hatlarını bölgesel ve küresel etkileri açısından analiz eder.

5. İstanbul Havalimanının Türkiye'nin bölgesel ve küresel konumuna etkisini açıklayınız.

10. SINIF COĞRAFYA DERSİ
2. DÖNEM 2. ORTAK YAZILI KONU SORU DAĞILIM TABLOSU

SENARYO 2

Ünite	Kazanımlar	Soru Sayısı
BEŞERÎ SİSTEMLER	10.2.3. Nüfusun dağılışı üzerinde etkili olan faktörler ile dünya nüfusunun dağılışını ilişkilendirir.	1
	10.2.7. Güncel verilerden yararlanarak Türkiye nüfusunun yapısal özelliklerini analiz eder.	1
	10.2.9. Türkiye'deki göçleri sebep ve sonuçları açısından değerlendirir.	1
	10.2.11. Ekonomik faaliyetleri temel özelliklerine göre ayırt eder.	1
	10.2.12. Ekonomik faaliyet türlerinin oransal dağılımına ilişkin verileri, ülkelerin gelişmişlik düzeyleriyle ilişkilendirerek çıkarımda bulunur.	1
KÜRESEL ORTAM: BÖLGELER VE ÜLKELER	10.3.1. Uluslararası ulaşım hatlarını bölgesel ve küresel etkileri açısından analiz eder.	1

Örnek Senaryo 2	
Soru Sayısı	**Ölçülen Bilişsel Düzey**
4 soru	*Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular* *1, 2, 3 ve 4. sorular*
2 soru	*Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular* *5 ve 6. sorular*

2. SINAV

COĞRAFYA 10

Adı ve Soyadı: Sınıfı: Numarası:

SENARYO 2

Kazanım: 10.2.3. Nüfusun dağılışı üzerinde etkili olan faktörler ile dünya nüfusunun dağılışını ilişkilendirir.

1. Bir yerleşim birimindeki toplam nüfusun o yerleşim biriminin toplam yüz ölçümüne bölünmesi ile elde edilen sonuca "aritmetik nüfus yoğunluğu'' denir. Böylece o yerleşim biriminde km^2 başına düşen insan sayısına ulaşılır.

Buna göre nüfus miktarı ile aritmetik nüfus yoğunluğu arasındaki ilişkiyi açıklayınız.

Kazanım: 10.2.7. Güncel verilerden yararlanarak Türkiye nüfusunun yapısal özelliklerini analiz eder.

2. Türkiye'de 2012'de yürürlüğe giren 6360 sayılı Yasa ile 16 olan büyükşehir statüsündeki belediye sayısı 30'a yükseltilmiştir. Bu yeni yasa ile büyükşehir belediyelerinin hizmet sınırları tüm il sınırı kabul edilmiş, ildeki belde belediyeleri kaldırılmış ve köy yerleşmeleri mahalle statüsüne alınmıştır.

Bu durumun Türkiye'de kırsal ve kentsel nüfus üzerindeki etkisini açıklayınız.

SENARYO 2

Kazanım: 10.2.9. Türkiye'deki göçleri sebep ve sonuçları açısından değerlendirir.

3. Türkiye'de özellikle 1950'den sonra köyden kente göç oranı artmıştır. Köyden kente göçün etkisi, kırsal ve kentsel nüfus oranlarını büyük ölçüde değiştirmiştir. 1950'lerde %75'e yakın olan kırsal nüfus oranı, günümüzde %10'un altına düşmüştür. Köyden kente göçün artmasında; köylerdeki hızlı nüfus artışı, iş imkânlarının azlığı, tarlaların miras yoluyla parçalanması, tarımda makineleşme sonucu iş gücüne olan talebin azalması, eğitim ve sağlık imkânlarının yetersizliği gibi itici faktörler ile şehirlerdeki iş imkânlarının fazla olması, eğitim ve sağlık hizmetlerinin daha iyi olması gibi çekici faktörler etkili olmuştur.

Bu göçlerin kentlerde yol açtığı başlıca sorunları yazınız.

Kazanım: 10.2.11. Ekonomik faaliyetleri temel özelliklerine göre ayırt eder.

4. İnsanların ihtiyaç duyduğu hizmetleri kapsayan ekonomik faaliyetler, üçüncül ekonomik faaliyet olarak değerlendirilmektedir. Hizmet sunumu işlemlerini içine aldığı için hizmet sektörü olarak da isimlendirilmektedir.

Buna göre üçüncül ekonomik faaliyet kolunda yer alan başlıca mesleklerden beş tanesini yazınız.

SENARYO 2

Kazanım: 10.2.12. Ekonomik faaliyet türlerinin oransal dağılımına ilişkin verileri, ülkelerin gelişmişlik düzeyleriyle ilişkilendirerek çıkarımda bulunur.

5. Aşağıdaki grafiklerde M ve N ülkelerinde çalışan nüfusun ekonomik faaliyet kollarına dağılımı verilmiştir.

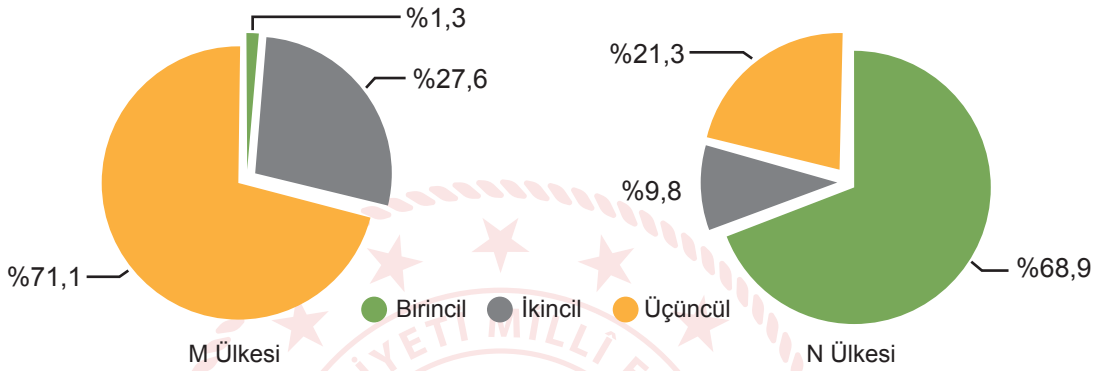

Buna göre M ve N ülkelerinden hangisinin gelişmişlik düzeyinin <u>daha yüksek</u> olduğunu yazınız. Bu durumun gerekçelerini açıklayınız.

SENARYO 2

Kazanım: 10.3.1. Uluslararası ulaşım hatlarını bölgesel ve küresel etkileri açısından analiz eder.

6. İstanbul Havalimanının Türkiye'nin bölgesel ve küresel konumuna etkisini açıklayınız.